

DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 9 november 2010 *

I mål C-296/10,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Amtsgericht Stuttgart (Tyskland) genom beslut av den 31 maj 2010, som inkom till domstolen den 16 juni 2010, i målet

Bianca Purrucker

mot

Guillermo Vallés Pérez, meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J.N. Cunha Rodrigues samt domarna A. Arabadjiev, A. Rosas (referent), U. Löhmus och A. Ó Caoimh,

* Rättegångsspråk: tyska.

generaladvokat: N. Jääskinen,
justitiesekreterare: handläggaren B. Fülöp,

med hänsyn till domstolens ordförandes beslut av den 15 juli 2010 att målet ska handläggas skyndsamt i enlighet med förfarandet i artikel 23a i Europeiska unionens domstols stadga och artikel 104a första stycket i domstolens rättegångsregler,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 27 september 2010,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- Bianca Purrucker, genom B. Steinacker, Rechtsanwältin,
- Tysklands regering, genom T. Henze och J. Kemper, båda i egenskap av ombud,
- Tjeckiens regering, genom M. Smolek, i egenskap av ombud,
- Spaniens regering, genom J.M. Rodríguez Cárcamo, i egenskap av ombud,
- Frankrikes regering, genom G. de Bergues och B. Beaupère-Manokha, båda i egenskap av ombud,

- Förenade kungarikets regering, genom F. Penlington, i egenskap av ombud,

- Europeiska kommissionen, genom A.-M. Rouchaud-Joët och S. Grünheid, båda i egenskap av ombud,

och efter att ha hört generaladvokaten,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 (EUT L 338, s. 1).

- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Bianca Purrucker och Guillermo Vallés Pérez. Målet rör vårdnaden om deras son Merlín.

Tillämpliga bestämmelser

3 Förordning nr 2201/2003 föregicks av rådets förordning (EG) nr 1347/2000 av den 29 maj 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar för makars gemensamma barn (EGT L 160, s. 19). Förordning nr 1347/2000 upphävdes genom förordning nr 2201/2003 som har ett vidare tillämpningsområde.

4 Skälen 12, 16 och 21 i förordning nr 2201/2003 har följande lydelse:

”(12) De behörighetsregler som fastställs i denna förordning i fråga om föräldraansvar är utformade med hänsyn till barnets bästa, särskilt kriteriet om närhet. Det innebär att behörigheten i första hand skall ligga hos domstolarna i den medlemsstat där barnet har hemvist, med undantag av vissa fall då barnets vistelseort ändras eller efter en överenskommelse mellan de personer som har föräldraansvar.

...

(16) Den här förordningen bör inte hindra att domstolarna i en medlemsstat i brådskande fall vidtar interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, som gäller personer eller egendom i den staten.

...

- (21) Erkännande och verkställighet av domar som har meddelats i en medlemsstat bör bygga på principen om ömsesidigt förtroende, och skälen för att vägra erkännande bör begränsas till ett minimum.”

5 Artikel 2 i förordning nr 2201/2003 har följande innehåll:

”I denna förordning används följande beteckningar med de betydelser som här anges:

- 1) domstol: samtliga myndigheter i medlemsstaterna som är behöriga i frågor som omfattas av förordningens tillämpningsområde enligt artikel 1.

...

- 4) dom: varje avgörande rörande äktenskapsskillnad, hemskillnad eller annullering av äktenskap som har meddelats av en domstol i en medlemsstat, liksom varje avgörande i frågor som rör föräldransvar som har meddelats av en sådan domstol, oavsett avgörandets benämning, såsom dom, förordnande eller beslut.

...

- 7) föräldraansvar: alla rättigheter och skyldigheter som en fysisk eller juridisk person har tillerkänts genom en dom, på grund av lag eller genom en överenskommelse med rättslig verkan, med avseende på ett barn eller dess egendom. Föräldraansvar omfattar bland annat vårdnad och umgänge.

...

- 9) vårdnad: de rättigheter och skyldigheter som hänför sig till omvårdnaden om barnets person, särskilt rätten att bestämma var barnet skall bo.

...”

- 6 I artikel 8.1 i förordningen föreskrivs följande:

”Domstolarna i en medlemsstat skall vara behöriga i mål om föräldraansvar för ett barn som har hemvist i den medlemsstaten vid den tidpunkt då talan väcks.”

- 7 Artikel 16 i förordning nr 2201/2003 har rubriken ”Väckande av talan vid domstol” och lyder på följande sätt:

”1. Talan skall anses ha väckts vid en domstol

- a) när stämningsansökan eller motsvarande handling har ingivits till domstolen, förutsatt att sökanden inte därefter har underlåtit att vidta de åtgärder som krävs av honom för att få delgivningen med svaranden verkställd,

eller

- b) om delgivning av handlingen skall äga rum innan handlingen ges in till domstolen, när den tas emot av den myndighet som är ansvarig för delgivningen, förutsatt att sökanden inte därefter har underlåtit att vidta de åtgärder som krävs av honom för att få handlingen ingiven till domstolen.”

- 8 Artikel 17 i förordningen innehåller följande bestämmelse:

”Om talan som väcks vid en domstol i en medlemsstat avser ett fall som domstolen inte är behörig att ta upp enligt denna förordning och en domstol i en annan medlemsstat är behörig enligt förordningen, skall den förstnämnda domstolen självmant förklara sig obehörig.”

9 I artikel 19.2 och 19.3 i förordningen föreskrivs följande:

”2. Om talan om föräldraansvar för ett barn, rörande samma sak, väcks vid domstolar i olika medlemsstater skall, till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först har väckts är behörig, den domstol vid vilken talan har väckts senare självmant låta handläggningen av målet vila.

3. När det har fastställts att den domstol vid vilken talan först har väckts är behörig, skall den domstol vid vilken talan har väckts senare självmant avvisa talan till förmån för den domstolen.

I så fall har den part som har väckt den senare talan rätt att väcka sin talan vid den domstol där talan först har väckts.”

10 Artikel 20 i samma förordning har rubriken ”Interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder”. Där föreskrivs följande:

”1. Bestämmelserna i denna förordning skall inte hindra att domstolarna i en medlemsstat i brådskande fall vidtar interimistiska åtgärder, däribland säkerhetsåtgärder, avseende personer eller tillgångar i den staten i enlighet med medlemsstatens lagstiftning, även om en domstol i en annan medlemsstat är behörig att pröva målet i sak enligt denna förordning.

2. De åtgärder som vidtas enligt punkt 1 skall upphöra att gälla när den domstol i medlemsstaten som enligt denna förordning är behörig att pröva målet i sak har vidtagit de åtgärder den anser lämpliga.”

- 11 Artikel 21 och följande artiklar i förordning nr 2201/2003 avser erkännande och verkställighet av domar. I artikel 21.1 föreskrivs bland annat att en dom som har meddelats i en medlemsstat ska erkännas i de andra medlemsstaterna utan att något särskilt förfarande behöver anlitas.

- 12 I artikel 24 i förordning nr 2201/2003 anges att behörigheten för domstolen i ursprungsmedlemsstaten inte får omprövas.

Bakgrund till målet vid den hänskjutande domstolen och de pågående förfarandena

- 13 Följande framgår av beslutet om hänskjutande, av redogörelsen för bakgrunden i domen av den 15 juli 2010 i mål C-256/09, Purrucker (REU 2010, s. I-7353), och av de handlingar i målet som den hänskjutande domstolen har överlämnat till EU-domstolen: Bianca Purrucker är en tysk medborgare som i mitten av år 2005 bosatte sig i Spanien tillsammans med Guillermo Vallés Pérez, som är spansk medborgare men född i Tyskland. Paret fick tillsammans, den 31 maj 2006 de för tidigt födda tvillingarna Merlín (en pojke) och Samira (en flicka). Guillermo Vallés Pérez bekräftade att han var far till barnen. Eftersom föräldrarna levde tillsammans har de enligt spansk rätt gemensam vårdnad. Barnen har både tyskt och spanskt medborgarskap.

- 14 Efter att relationen mellan Bianca Purrucker och Guillermo Vallés Pérez hade försämrats önskade Bianca Purrucker återvända till Tyskland med sina barn, något som Guillermo Vallés Pérez till en början motsatte sig. Den 30 januari 2007 upprättade parterna ett av notarius publicus legaliserat avtal. Det krävdes att avtalet stadfästes av domstol för att det skulle bli verkställbart. Enligt avtalet skulle Bianca Purrucker flytta till Tyskland med barnen.

- 15 Då komplikationer tillstötte och det blev nödvändigt med ett kirurgiskt ingrepp, kunde Samira inte lämna sjukhuset den dag som det var planerat. Bianca Purrucker tog då med sig sonen Merlín och åkte till Tyskland den 2 februari 2007. Det är stridigt mellan parterna i målet vid den hänskjutande domstolen huruvida Bianca Purrucker i denna särskilda situation fortfarande hade Guillermo Vallés Pérez samtycke till att avresa med Merlín.
- 16 Sedan Bianca Purruckers avresa den 2 februari 2007 har familjemedlemmarnas vistelseorter inte ändrats.
- 17 Följande tre mål pågår mellan parterna:
- Det första målet pågår i Spanien, vid Juzgado de Primera Instancia n. 4 de San Lorenzo de El Escorial, och gäller interimistiska åtgärder. Talan väcktes av Guillermo Vallés Pérez. Det kan inte uteslutas att detta förfarande, under vissa villkor, kan ses som ett mål i huvudsaken avseende vårdnaden om barnen Merlín och Samira.
 - Det andra målet pågår i Tyskland och har anhängiggjorts av Guillermo Vallés Pérez. I detta förfarande ansökte han om att det beslut som Juzgado de Primera Instancia n. 4 de San Lorenzo de El Escorial meddelade den 8 november 2007, genom vilket interimistiska åtgärder beviljades, skulle förklaras vara verkställbart i Tyskland. Det var detta förfarande som föranledde domen i det ovannämnda målet Purrucker.
 - Det tredje målet pågår i Tyskland och har anhängiggjorts av Bianca Purrucker. Målet avser vårdnaden om samma barn, och det är det här målet som har föranlett förevarande begäran om förhandsavgörande.

Det mål som har anhängiggjorts i Spanien om interimistiska åtgärder avseende vårdnaden om barnen och eventuellt med syftet att utverka ett avgörande i själva saken

- 18 Då Guillermo Vallés Pérez inte längre ansåg sig vara bunden av det av notarius publicus legaliserade avtalet av den 30 januari 2007, väckte han i juni 2007 talan vid Juzgado de Primera Instancia n. 4 de San Lorenzo de El Escorial och yrkade att domstolen skulle förordna om interimistiska åtgärder och, framför allt, tillerkänna honom vårdnaden om Merlín och Samira.
- 19 Förhandlingen ägde rum den 26 september 2007. Bianca Purrucker hade yttrat sig skriftligen och närvarade vid förhandlingen genom ombud.
- 20 Genom beslut av den 8 november 2007 fastställde Juzgado de Primera Instancia n. 4 de San Lorenzo de El Escorial att den var behörig domstol och biföll yrkandet om brådskande och interimistiska åtgärder, framför allt vad beträffar vårdnaden om barnen. Beslutet rättades genom beslut av den 28 november 2007.
- 21 Av handlingarna i målet framgår att om interimistiska åtgärder begärs och beviljas före det att talan väcks i själva saken, fortsätter dessa åtgärder, enligt spansk rätt, att ha rättsverkningar endast om stämningsansökan i huvudsaken inges inom 30 dagar efter det att de interimistiska åtgärderna beviljades.

- 22 Ungefär i januari 2008 – vid ett icke preciserat datum som inte framgår av någon handling i målet som den hänskjutande domstolen har överlämnat – ska Guillermo Vallés Pérez ha väckt talan i själva saken vid Juzgado de Primera Instancia n. 4 de San Lorenzo de El Escorial. Bianca Purrucker anser att talan väcktes för sent.
- 23 Juzgado de Primera Instancia n. 4 de San Lorenzo de El Escorial tog den 28 oktober 2008 ställning till frågan om vad som avses med ”den domstol vid vilken talan först har väckts” i artikel 19.3 i förordning nr 2201/2003. Domstolen konstaterade att den redan i sitt beslut av den 8 november 2007 hade behandlat behörighetsfrågan och erinrade om de olika relevanta faktiska omständigheter rörande anknytningen som nämndes i det beslutet. Juzgado de Primera Instancia n. 4 de San Lorenzo de El Escorial angav att den hade bifallit yrkandet om interimistiska åtgärder avseende vårdnaden om barnen den 28 juni 2007. Eftersom modern inte väckte talan vid den tyska domstolen förrän i september 2007, ansåg Juzgado de Primera Instancia n. 4 de San Lorenzo de El Escorial sig vara ”den domstol vid vilken talan först har väckts” och förklarade sig vara behörig att pröva målet enligt artikel 16 i förordning nr 2201/2003.
- 24 Bianca Purrucker överklagade beslutet av den 28 oktober 2008 till Audiencia Provincial de Madrid (Spanien), som den 21 januari 2010 fastställde det. Överinstansen konstaterade att det yrkande om interimistiska åtgärder som hade framställts vid Juzgado de Primera Instancia n. 4 de San Lorenzo de El Escorial i enlighet med spansk rätt, och som föregick yrkandet vid den tyska domstolen, ska betraktas som den första talan vid tillämpning av artikel 16 i förordning nr 2201/2003. Däremot slog samma överinstans fast att den av Bianca Purrucker åberopade artikel 20 i förordning nr 2201/2003, såvitt den var tillämplig i det förevarande fallet, inte innehåller någon behörighetsregel och endast gäller vidtagandet av säkerhetsåtgärder i brådskande fall, medan frågan om behörighet, som målet handlade om, ska avgöras i enlighet med reglerna i artikel 19 i förordningen. Denna slutsats överensstämmer dessutom med vad som föreskrivs i artikel 22.3 i lagen om domstolsväsendet (Ley Orgánica del Poder Judicial).

Målet i Tyskland om verkställbarheten av det beslut som Juzgado de Primera Instancia n. 4 de San Lorenzo de El Escorial meddelade den 8 november 2007

- 25 Det är detta mål som föranledde domen i det ovannämnda målet Purrucker. Inledningsvis yrkade Guillermo Vallés Pérez bland annat att barnet Merlín skulle återlämnas. Som en försiktighetsåtgärd ansökte han även om att det beslut som Juzgado de Primera Instancia n. 4 de San Lorenzo de El Escorial hade meddelat den 8 november 2007 skulle förklaras vara verkställbart i Tyskland. Senare ändrade han sin talan så, att han i första hand ansökte om att nämnda beslut skulle förklaras vara verkställbart. Till följd av detta biföll Amtsgericht Stuttgart, genom beslut av den 3 juli 2008, ansökan om att beslutet skulle förklaras vara verkställbart i Tyskland. Efter överklagande fastställde Oberlandesgericht Stuttgart, genom beslut av den 22 september 2008, Amtsgerichts avgörande.
- 26 Bianca Purrucker överklagade domen till Bundesgerichtshof (Tyskland), varpå nämnda domstol hänsköt en tolkningsfråga till domstolen. I domen i det ovannämnda målet Purrucker svarade domstolen att bestämmelserna i artikel 21 och följande artiklar i förordning nr 2201/2003 inte är tillämpliga på interimistiska åtgärder avseende vårdnad som omfattas av artikel 20 i denna förordning.
- 27 I punkt 76 i domen i det ovannämnda målet Purrucker slog domstolen bland annat fast att ett beslut inte har meddelats i enlighet med reglerna om behörighet i förordning nr 2201/2003, när det uppenbarligen inte framgår av uppgifterna i beslutet huruvida den domstol som vidtagit de interimistiska åtgärderna är behörig i sak enligt nämnda förordning eller när beslutet inte innehåller en otvetydig motivering avseende domstolens behörighet att pröva målet i sak, genom en hänvisning till någon av de behörighetsgrundande omständigheter som anges i artiklarna 8–14 i förordningen.

Målet i Tyskland avseende vårdnaden

- 28 Den 20 september 2007 väckte Bianca Purrucker talan i själva saken vid Amtsgericht Albstadt (Tyskland) och yrkade att hon skulle tillerkännas ensam vårdnad om barnen Merlín och Samira. Svaranden delgavs stämningsansökan först den 22 februari 2008 genom rekommenderat brev med mottagningsbevis. Både svaranden och Juzgado de Primera Instancia n. 4 de San Lorenzo de El Escorial kände emellertid redan till att käranden hade väckt talan.
- 29 Av de beslut som Amtsgericht Albstadt meddelade den 25 september 2007 och den 9 januari 2008 framgår bland annat att nämnda domstol fann att Bianca Purrucker inte hade någon möjlighet att nå framgång med sin talan. Eftersom föräldrarna inte var gifta och det inte föreföll finnas någon förklaring om gemensam vårdnad – då det av notarius publicus legaliserade avtalet av den 30 januari 2007 inte kunde tolkas som en sådan förklaring – var Bianca Purrucker ensam vårdnadshavare för barnen, vilket innebar att det inte behövde fattas något beslut om att tilldela henne vårdnaden. Amtsgericht Albstadt nämnde dessutom det mål som pågick i Spanien.
- 30 I beslutet av den 19 mars 2008 avvisade Amtsgericht Albstadt Bianca Purruckers talan i fråga om barnet Samira, bland annat med motiveringen att domstolen saknade behörighet. Den 5 maj 2008 fastställdes beslutet av Oberlandesgericht Stuttgart, som påpekade att barnet sedan födseln hade hemvist i Spanien. Oberlandesgericht konstaterade att artikel 9 i förordning nr 2201/2003 inte var tillämplig i det aktuella fallet och att villkoren i artikel 15 i samma förordning inte var uppfyllda.
- 31 Genom ett annat beslut av den 19 mars 2008 vilandeförklarade Amtsgericht Albstadt vårdnadsålet med avseende på barnet Merlín med stöd av artikel 16 i

Haagkonventionen av den 25 oktober 1980 om de civila aspekterna på internationella bortföranden av barn (nedan kallad 1980 års Haagkonvention). Den 28 maj 2008 återupptogs det igen på Bianca Purruckers begäran, eftersom Guillermo Vallés Pérez då ännu inte hade lämnat in någon ansökan om återlämnande med stöd av 1980 års Haagkonvention. Någon sådan ansökan har inte heller senare inkommit.

- 32 Guillermo Vallés Pérez ansökan om att det beslut som Juzgado de Primera Instancia n. 4 de San Lorenzo de El Escorial meddelade den 8 november 2007 skulle förklaras vara verkställbart i Tyskland ledde till att vårdnadsmålet överlämnades till Amtsgericht Stuttgart, enligt 13 § i den tyska lagen om verkställighet och tillämpning av vissa rättsakter på den internationella familjerättsens område (Gesetz zur Aus- und Durchführung bestimmter Rechtsinstrumente auf dem Gebiet des internationalen Familienrechts).
- 33 Den 16 juli 2008 väckte Bianca Purrucker, med stöd av artikel 20 i förordning nr 2201/2003, talan vid Amtsgericht Stuttgart och yrkade att denna interimistiskt skulle tillerkänna henne ensam vårdnad om sonen Merlín eller, i andra hand, rätt att ensam bestämma var barnet skulle bo. Bakgrunden till detta var bland annat att vissa problem hade upptäckts i samband med förebyggande hälsokontroller. Yrkandena ogillades genom beslut av den 28 juli 2008 på grund av att det inte var fråga om ett brådskande fall i den mening som avses i artikel 20 i förordning nr 2201/2003. Amtsgericht Stuttgart framhöll bland annat att barnet omfattades av faderns lagstadgade sjukförsäkring i Spanien och att det vid behov var möjligt att förordna om ett överlämnande av sjukförsäkringskortet till modern.
- 34 Det framgår av de handlingar i målet som den hänskjutande domstolen har överlämnat till EU-domstolen att Amtsgericht Stuttgart – i augusti, september och oktober 2008 – under handläggningen av målet i huvudsaken vid flera tillfällen och på flera sätt försökte sätta sig i kontakt med Juzgado de Primera Instancia n. 4 de San Lorenzo de El Escorial, bland annat via den spanska kontaktpersonen i det europeiska rättsliga

nätverket, för att få information om huruvida ett förfarande rörande huvudsaken var anhängigt också vid den spanska domstolen. Dessa ansträngningar gav dock inte något resultat.

- 35 Den 28 oktober 2008 fattade Amtsgericht Stuttgart ett beslut som innehåller en redogörelse för de olika kontakterna med den spanska kontaktpersonen och bristen på reaktion från Juzgado de Primera Instancia n. 4 de San Lorenzo de El Escorial. Amtsgericht Stuttgart anmodade parterna att inkomma med uppgift om, för det första, vilket datum fadern ansökte om interimistiska åtgärder i Spanien, för det andra, vilket datum delgivning skedde av det beslut som meddelades av Juzgado de Primera Instancia n. 4 de San Lorenzo de El Escorial den 8 november 2007 och, för det tredje, vilket datum fadern väckte talan i själva saken i Spanien och modern delgavs stämningensansökan, samt bevisning till stöd för dessa uppgifter.
- 36 Den 28 oktober 2008 meddelade också Juzgado de Primera Instancia n. 4 de San Lorenzo de El Escorial det beslut vars innehåll beskrivs ovan i punkt 23 och i vilket den hänvisade till den skrivelse som den hade tillställts av Amtsgericht Stuttgart.
- 37 Efter att ännu en gång ha anmodat parterna att yttra sig fattade Amtsgericht Stuttgart ett beslut den 8 december 2008. Där nämnde domstolen det beslut som meddelades av Juzgado de Primera Instancia n. 4 de San Lorenzo de El Escorial den 28 oktober 2008 och Bianca Purrruckers kommande överklagande av det beslutet. Amtsgericht Stuttgart bedömde att den inte själv kunde avgöra frågan om vilken domstol som är den "vid vilken talan först har väckts". Det skulle nämligen skada rättssäkerheten om två domstolar i olika medlemsstater kunde meddela motstridiga avgöranden. Frågan borde avgöras av den domstol som först har förklarat sig vara behörig. Följaktligen beslutade Amtsgericht Stuttgart att vilandeförklara målet med stöd av artikel 19.2 i förordning nr 2201/2003 fram till dess att det beslut som Juzgado de Primera Instancia n. 4 de San Lorenzo de El Escorial meddelade den 28 oktober 2008 vann laga kraft.

- 38 Bianca Purrucker överklagade Amtsgericht Stuttgarts beslut av den 8 december 2008. Den 14 maj 2009 upphävde Oberlandesgericht Stuttgart det överklagade beslutet och återförvisade målet till Amtsgericht Stuttgart för ny prövning. Oberlandesgericht Stuttgart fann att en domstol är skyldig att själv pröva frågan om sin behörighet och att artikel 19 i förordning nr 2201/2003 inte gav någon av de domstolar vid vilken talan har väckts exklusiv behörighet att avgöra vid vilken domstol talan har väckts först. Oberlandesgericht påpekade att den talan avseende vårdnad som Guillermo Vallés Pérez hade väckt i Spanien i juni 2007 gällde ett interimistiskt förfarande, medan den talan avseende vårdnad som Bianca Purrucker hade väckt i Tyskland den 20 september 2007 avsåg en prövning av själva saken. Ett sådant mål i huvudsaken och ett interimistiskt förfarande har olika tvisteföremål och avser olika yrkanden. Det får enligt Oberlandesgericht godtas att det i förekommande fall kan uppstå en positiv behörighetskonflikt mellan två domstolar.
- 39 Genom beslut av den 8 juni 2009 frågade Amtsgericht Stuttgart på nytt parterna i vilket skede det mål som hade anhängiggjorts i Spanien befann sig. Parterna uppmanades vidare att yttra sig över möjligheten att begära ett förhandsavgörande från domstolen, i enlighet med artikel 104b i domstolens rättegångsregler, angående frågan om fastställande av vilken domstol som ska anses vara den ”vid vilken talan först har väckts”.
- 40 Genom beslut av den 19 oktober 2009 lade Amtsgericht Stuttgart fram ett förslag till förlikning med innebörden att parterna antingen kunde behålla den gemensamma vårdnaden och tillsammans bestämma att Merlín skulle ha hemvist hos Bianca Purrucker och Samira hos Guillermo Vallés Pérez, eller gemensamt kunde begära att Bianca Purrucker ensam skulle tillerkännas vårdnaden om Merlín och Guillermo Vallés Pérez ensam skulle tillerkännas vårdnaden om Samira. Förslaget godtogs dock inte.

- 41 Amtsgericht Stuttgart höll muntlig förhandling med parterna den 13 januari 2010. Guillermo Vallés Pérez företrädde av sin advokat. Parterna stod fast vid sina respektive ståndpunkter.
- 42 Den 21 januari 2010 meddelade Audiencia Provincial de Madrid, med anledning av Bianca Purruickers överklagande, det beslut som nämns ovan i punkt 24. Guillermo Vallés Pérez tyska advokat underrättade skriftligen Amtsgericht Stuttgart om beslutet av den 21 januari 2010.

Beslutet om hänskjutande och tolkningsfrågorna

- 43 I beslutet om hänskjutande har Amtsgericht Stuttgart redogjort för skälen till att det enligt dess mening inte kan anses föreligga något rimligt tvivel om att Merlín hade hemvist i Tyskland den 21 september 2007, det vill säga vid den tidpunkt då Bianca Purruicker väckte talan och yrkade att hon skulle tillerkännas vårdnaden om honom.
- 44 Enligt Amtsgericht Stuttgart kan det inte anses att Juzgado de Primera Instancia n. 4 de San Lorenzo de El Escorial utan avbrott fortsatte att vara behörig, med stöd av artikel 10 i förordning nr 2201/2003, fram till den 21 september 2007 på grund av familjemedlemmarnas tidigare hemvist i Spanien. Det är nämligen varken sannolikt eller styrkt att Bianca Purruicker förde bort Merlín från Spanien till Tyskland olovligt. Både det av notarius publicus legaliserade avtalet av den 30 januari 2007 och den omständigheten att det faktiskt inte framgår att det har gjorts en ansökan om återlämnande med stöd av artikel 11 i förordning nr 2201/2003 jämförd med Haagkonventionen, talar emot att det har skett ett olovligt bortförande av barn i den mening

som avses i artikel 2.11 i förordningen. Juzgado de Primera Instancia n. 4 de San Lorenzo de El Escorial har för övrigt inte hänvisat till denna bestämmelse till stöd för sin behörighet.

⁴⁵ Amtsgericht Stuttgart har erinrat om att det anges i artikel 16 i förordning nr 2201/2003 att talan ska anses ha väckts vid en domstol när stämningsansökan har ingetts till domstolen, förutsatt att sökanden inte därefter har underlåtit att vidta de åtgärder som krävs av honom för att få delgivningen med svaranden verkställd.

⁴⁶ Enligt Amtsgericht Stuttgart ingavs ansökan av den 20 september 2007 till Amtsgericht Albstadt den 21 september 2007, men delgavs svaranden först den 22 februari 2008 på grund av omständigheter som Bianca Purrucker inte kan lastas för, och som beror på att det var stridigt mellan parterna huruvida domstolen hade internationell behörighet att förordna om åtgärder avseende vårdnaden om parternas dotter Samira.

⁴⁷ I artikel 19.2 i förordning nr 2201/2003 föreskrivs att den domstol i en medlemsstat vid vilken en talan om föräldraansvar för ett barn först väcks har företrädare vad gäller behörigheten framför en annan domstol i en annan medlemsstat vid vilken en talan har väckts senare rörande samma sak. Enligt Amtsgericht Stuttgart är föremålet för tvisten i det interimistiska förfarande som inleddes vid den spanska domstolen i juni 2007 identiskt med föremålet för den talan i själva saken som väcktes vid den tyska domstolen i september 2007. I båda målen är syftet nämligen att utverka rättsliga

åtgärder med avseende på föräldraansvaret för samma gemensamma barn. I båda fallen har båda parterna yrkat ensam vårdnad. Parterna är identiska i de två målen.

- 48 Ett förfarandes tidsmässiga prioritet bedöms enligt artikel 16 i förordning nr 2201/2003. Amtsgericht Stuttgart har emellertid framhållit att det enligt denna artikels ordalydelse inte görs åtskillnad mellan ett förfarande rörande huvudsaken och ett förfarande rörande interimistiska åtgärder. Detta lämnar vägen öppen för olika rättsliga uppfattningar om tillämpningsområdet för artikel 19.2 i förordning nr 2201/2003.
- 49 Enligt den rättsuppfattning som Juzgado de Primera Instancia n. 4 de San Lorenzo de El Escorial och Audiencia Provincial de Madrid företräder anses en talan ha väckts, i den mening som avses i artiklarna 16 och 19.2 i förordning nr 2201/2003, vid en spansk domstol genom att ett yrkande om interimistiska åtgärder framställs. Det interimistiska förfarandet och ett senare anhängiggjort mål i huvudsaken utgör tillsammans en processrättslig enhet. Ett interimistiskt förordnande förlorar dock sin verkan – i kraft av själva rättsförhållandet (*ipso jure*) – om talan i själva saken inte väcks inom 30 dagar efter det att delgivning har skett av det interimistiska förordnandet.
- 50 Enligt det beslut som Oberlandesgericht Stuttgart meddelade den 14 maj 2009 avser artikel 19.2 i förordning nr 2201/2003 däremot inte förhållandet mellan ett förfarande rörande huvudsaken och ett interimistiskt förfarande. Föremålet för tvisten är nämligen inte detsamma i dessa förfaranden, även om ett beslut om vårdnaden om ett barn får samma konsekvenser oavsett om det meddelas inom ramen för ett interimistiskt förfarande eller i ett förfarande rörande huvudsaken. Denna tolkning stöds också av det faktum att artikel 21 och följande artiklar i förordning nr 2201/2003 inte är tillämpliga på interimistiska åtgärder i den mening som avses i artikel 20 i förordningen.

51 Mot denna bakgrund har Amtsgericht Stuttgart beslutat att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till domstolen:

- ”1) Är artikel 19.2 i förordning [nr 2201/2003] tillämplig när den domstol i en medlemsstat vid vilken den ena parten först har väckt talan avseende föräldraansvar enbart har att pröva ett interimistiskt yrkande och den domstol i en annan medlemsstat vid vilken den andra parten vid en senare tidpunkt har väckt talan om samma tvisteföremål har att meddela ett avgörande i huvudsaken?

- 2) Ska nämnda bestämmelse också tillämpas när ett avgörande som har träffats i det isolerade interimistiska förfarandet i den ena medlemsstaten inte kan erkännas i den andra medlemsstaten i den mening som avses i artikel 21 i förordning nr 2201/2003?

- 3) Ska det förhållandet att ett isolerat interimistiskt förfarande inleds vid en domstol i en medlemsstat jämföras med att talan väcks i huvudsaken i den mening som avses i artikel 19.2 i förordning nr 2201/2003, när det i nämnda medlemsstats processrättsliga bestämmelser föreskrivs att en efterföljande talan i själva saken måste väckas vid samma domstol inom en viss tid för att processrättsliga nackdelar ska kunna undvikas?”

Förfarandet vid domstolen

- 52 I beslutet om hänskjutande begärde Amtsgericht Stuttgart att begäran om förhandsavgörande skulle handläggas skyndsamt med stöd av artikel 104b i domstolens rättegångsregler, och föreslog vidare att målet om förhandsavgörande skulle tilldelas samma sammansättning av domstolen som den som handlade begäran om förhandsavgörande från Bundesgerichtshof. Amtsgericht Stuttgart förtydligade genom skrivelse av den 1 juli 2010 att dess ansökan inte avsåg tillämpning av artikel 104b utan av artikel 104a i rättegångsreglerna.
- 53 Domstolens ordförande beviljade begäran genom beslut av den 15 juli 2010.

Prövning av tolkningsfrågorna

- 54 Den nationella domstolen har ställt sin första fråga för att få klarhet i huruvida artikel 19.2 i förordning nr 2201/2003 är tillämplig när den domstol i en medlemsstat vid vilken den ena parten först har väckt talan avseende föräldraansvar enbart har att pröva ett interimistiskt yrkande och den domstol i en annan medlemsstat vid vilken den andra parten vid en senare tidpunkt har väckt talan om samma tvisteföremål har att meddela ett avgörande i huvudsaken. Den andra frågan handlar om huruvida nämnda bestämmelse är tillämplig på ett beslut om interimistiska åtgärder som inte kan erkännas i den mening som avses i artikel 21 i förordningen, medan den tredje frågan avser bestämmelsens tillämplighet på ett interimistiskt förfarande som eventuellt är knutet till ett förfarande rörande huvudsaken.

55 Dessa frågor ska prövas tillsammans.

Parternas yttranden

56 Två olika teorier har utvecklats i målet vid domstolen.

57 För det första har Bianca Purrucker, den tyska regeringen och Europeiska kommissionen anfört att det inte föreligger *litispens* när ett förfarande rörande huvudsaken är samtidigt förekommande med ett interimistiskt förfarande i vilket ett avgörande har meddelats, trots att det interimistiska förfarandet kan anses utgöra en processrättslig enhet tillsammans med förfarandet rörande huvudsaken när det förfarandet har anhängiggjorts inom en i lag föreskriven frist. Varje förfarande ska betraktas som en fristående enhet och situationen med *litispens* upphör så snart ett avgörande har meddelats.

58 Enligt den tyska regeringen skulle det annars inte vara möjligt att ta hänsyn till en ändring av barnets hemvist, trots att hänsyn tas till en sådan ändring i förordning nr 2201/2003, vilket skulle strida mot förordningens syfte som är att den domstol som finns på närmast avstånd från barnet ska kunna pröva frågor om föräldransvar. Om det ansågs föreligga *litispens* när ett förfarande rörande huvudsaken är samtidigt förekommande med ett interimistiskt förfarande i vilket ett avgörande har meddelats, skulle detta dessutom innebära att den domstol vid vilken talan senare har väckts blir tvungen att göra utredningar beträffande nationell rätt i den medlemsstat där den domstol vid vilken talan först har väckts är belägen, för att få kännedom om huruvida beviljandet av interimistiska åtgärder medför att ett förfarande rörande huvudsaken fortfarande är anhängigt. Slutligen har den tyska regeringen pekat på risken för att parterna fritt kan styra över domstolarnas behörighet (*forum shopping*) om kriteriet brådskande fall används för att uppnå att en domstol förklarar sig vara

behörig och beviljar brådskande interimistiska åtgärder samt att målet fortsätter att vara anhängigt vid den domstolen.

- 59 För det andra har den tjeckiska, den spanska och den franska regeringen gjort gällande att förfarandets beskaffenhet – det vill säga om det är ett interimistiskt förfarande eller ett förfarande rörande huvudsaken – saknar relevans för tillämpningen av artikel 19 i förordning nr 2201/2003. Den franska regeringen har hänvisat till punkt 130 i generaladvokaten Sharpstons förslag till avgörande i det ovannämnda målet Purrucker och framhållit att det över huvud taget inte görs någon uttrycklig åtskillnad i förordningen mellan slutliga eller beständiga beslut, å ena sidan, och interimistiska beslut, å andra sidan, vare sig i kapitlen 1 och 2 i förordningen eller i kapitel 3 som handlar om erkännande. Det relevanta kriteriet är således att de två anhängiga målen rör samma sak, vilket är fallet när två föräldrar framställer varsitt yrkande om vårdnaden om samma barn, oavsett om yrkandena avser en interimistisk åtgärd eller ett slutligt avgörande.
- 60 Samtliga parter och övriga som avses i artikel 23 i domstolens stadga som har avgett yttranden anser att det inte föreligger *litispendens* när ett av yrkandena avser interimistiska åtgärder enligt artikel 20 i förordning nr 2201/2003 eller när den domstol vid vilken talan först har väckts redan har beslutat om interimistiska åtgärder i nämnda bestämmelses mening.
- 61 Kommissionen har dock understrukit att det är svårt för den domstol vid vilken talan har väckts senare att avgöra huruvida de interimistiska åtgärderna har beviljats av den domstol som är behörig att pröva målet i sak eller om det rör sig om interimistiska åtgärder i den mening som avses i artikel 20 i förordning nr 2201/2003. Det är därför som kommissionen förespråkar samma synsätt som den tyska regeringen, nämligen att ett interimistiskt förfarande utgör ett fristående förfarande som upphör när ett beslut fattas om att bevilja sådana åtgärder. Kommissionen har emellertid medgett att ett undantag ska göras från denna princip när det i nationell rätt föreskrivs att en

kärande ska börja med att inleda ett interimistiskt förfarande innan vederbörande kan väcka talan i själva saken.

- 62 De flesta av dem som har avgett yttranden har angett att regeln om *litispendens* i artikel 19 i förordning nr 2201/2003 visserligen är samma regel som den som återfinns i artikel 21 i konventionen av den 27 september 1968 om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 299, 1972, s. 32; svensk utgåva, EGT C 15, 1997, s. 30), i dess lydelse enligt konventionen av den 9 oktober 1978 om Konungariket Danmarks, Irlands och Förenade konungarikets Storbritannien och Nordirland tillträde (EGT L 304, s. 1, och ändrad text, s. 77; svensk utgåva, EGT C 15, 1997, s. 14), enligt konventionen av den 25 oktober 1982 om Republiken Grekland tillträde (EGT L 388, s. 1; svensk utgåva, EGT C 15, 1997, s. 26), enligt konventionen av den 26 maj 1989 om Konungariket Spaniens och Republiken Portugals tillträde (EGT L 285, s. 1; svensk utgåva, EGT C 15, 1997, s. 43) och enligt konventionen av den 29 november 1996 om Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges tillträde (EGT C 15, 1997, s. 1) (nedan kallad Brysselkonventionen), och den regel som återfinns i artikel 27 i rådets förordning (EG) nr 44/2001 av den 22 december 2000 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar på privaträttens område (EGT L 12, 2001, s. 1). Syftet med dessa texter och bestämmelserna i dem är dock alltför annorlunda för att eventuella lösningar som har godtagits när det gäller Brysselkonventionen eller förordning nr 44/2001 ska kunna tillämpas på förordning nr 2201/2003.
- 63 Den tyska regeringen har framför allt understrukit att en interimistisk åtgärd avseende en civilrättslig fråga på vilken förordning nr 44/2001 är tillämplig endast har begränsad rättskraft, medan ett avgörande i själva saken vinner rättskraft fullt ut. Så är inte fallet med en interimistisk åtgärd som vidtas avseende föräldraansvar. En sådan åtgärd äger endast formell rättskraft, men har däremot inte någon materiell rättskraftsverkan, vilket innebär att den vid ett senare tillfälle kan bli föremål för ett nytt avgörande om behov uppstår av att beakta nya omständigheter. Dessutom påpekar kommissionen att reglerna om hur konflikter mellan olika avgöranden ska lösas är annorlunda.

Domstolens svar

- ⁶⁴ Reglerna om *litispendens* har till syfte att – för att tillgodose intresset av god rättskipning i unionen – hindra att parallella förfaranden handläggs samtidigt vid olika medlemsstaters domstolar och eventuellt resulterar i motstridiga avgöranden (se, för ett liknande resonemang beträffande Brysselkonventionen, dom av den 9 december 2003 i mål C-116/02, Gasser, REG 2003, s. I-14693, punkt 41, och av den 14 oktober 2004 i mål C-39/02, Mærsk Olie & Gas, REG 2004, s. I-9657, punkt 31).
- ⁶⁵ Enligt lydelsen i artikel 19.2 i förordning nr 2201/2003 föreligger *litispendens* om talan om föräldraansvar för ett barn, rörande samma sak, väcks vid domstolar i olika medlemsstater. Målen behöver inte nödvändigtvis gälla samma parter.
- ⁶⁶ Med hänsyn till syftena med förordning nr 2201/2003 och till den omständigheten att det i artikel 19.2 i förordningen inte hänvisas till uttrycket *litispendens* såsom det används i medlemsstaternas olika nationella rättsordningar, utan att det där i stället anges flera materiella förutsättningar som led i en definition, måste den slutsatsen dras att de begrepp som i artikel 19.2 i förordningen används för att fastställa om det rör sig om ett fall av *litispendens* ska betraktas som självständiga (se, för ett liknande resonemang, dom av den 8 december 1987 i mål 144/86, Gubisch Maschinenfabrik, REG 1987, s. 4861, punkt 11; svensk specialutgåva, volym 9, s. 271).
- ⁶⁷ Uttrycket ”rörande samma sak” ska definieras med beaktande av syftet med artikel 19.2 i förordning nr 2201/2003, som är att förhindra oförenliga avgöranden.

- 68 Domstolen har med avseende på Brysselkonventionen tidigare konstaterat att föremålet för tvisten utgörs av syftet med talan (se dom av den 6 december 1994 i mål C-406/92, Tatry, REG 1994, s. I-5439, punkt 41). Vid bedömningen av om talan i två fall har samma föremål ska hänsyn tas till kändenas respektive yrkanden i vardera målet (dom av den 8 maj 2003 i mål C-111/01, Gantner Electronic, REG 2003, s. I-4207, punkt 26). Dessutom har domstolen tolkat uttrycket ”grunden” som att det omfattar de faktiska omständigheter och de rättsregler som åberopas till stöd för talan (se domen i det ovannämnda målet Tatry, punkt 39).
- 69 Samtliga av de intressenter som har avgett yttranden har med fog gjort gällande att det inte kan anses föreligga en litispendsituation med avseende på förhållandet mellan ett yrkande om interimistiska åtgärder i den mening som avses i artikel 20 i förordningen och en talan i själva saken.
- 70 Domstolen erinrade i punkt 61 i domen i det ovannämnda målet Purrucker om att artikel 20 i förordning nr 2201/2003 inte kan anses vara en bestämmelse om domstols behörighet att pröva ett mål i sak.
- 71 Tillämpningen av nämnda bestämmelse hindrar dessutom inte att talan väcks vid den domstol som är behörig att pröva målet i sak. Genom artikel 20.2 i förordning nr 2201/2003 undanröjs all risk för motstridighet mellan ett beslut om interimistiska åtgärder i den mening som avses i artikel 20 i förordningen och ett avgörande som meddelas av den domstol som är behörig att pröva målet i sak. Där föreskrivs nämligen att interimistiska åtgärder i den mening som avses i artikel 20.1 i nämnda förordning ska upphöra att gälla när den domstol som är behörig att pröva målet i sak har vidtagit de åtgärder den anser lämpliga.
- 72 Således kan det endast vara fråga om *litispens* i den mening som avses i artikel 19.2 i förordning nr 2201/2003 när två eller flera mål rörande samma sak är anhängiga vid

olika domstolar och kändenas talan i dessa olika mål syftar till att utverka ett avgörande som kan erkännas i en annan medlemsstat än den där en domstol vid vilken talan har väckts på grund av dess behörighet att pröva målet i sak är belägen.

- 73 Det kan härvid inte göras någon åtskillnad mellan de mål som är anhängiga vid dessa domstolar på grundval av målens beskaffenhet, det vill säga beroende på om det rör sig om ett interimistiskt förfarande eller ett förfarande rörande huvudsaken. Det framgår nämligen varken av uttrycket "dom" i artikel 2.4 i förordning nr 2201/2003 eller av artiklarna 16 och 19 i förordningen – vilka handlar om väckande av talan vid domstol respektive *litispens* – att förordningen gör en sådan åtskillnad. Samma sak gäller förordningens bestämmelser om erkännande och verkställighet av domar, såsom artiklarna 21 och 23.
- 74 För övrigt kan valet av det ena eller det andra förfarandet vara styrt av den nationella rättens särdrag. Kommissionen har nämnt hypotesen att det enligt nationell rätt kan vara obligatoriskt för kändena att börja med att inleda ett interimistiskt förfarande innan vederbörande kan väcka talan i själva saken.
- 75 Mot bakgrund av den rättspraxis som det erinras om i punkt 68 ovan, och närmare bestämt den där nämnda domen i målet *Gantner Electronic*, är den viktiga frågan således huruvida kändena vid den domstol vid vilken talan först har väckts har yrkat att den domstolen ska meddela ett avgörande på grund av att den är behörig att pröva målet i sak i den mening som avses i förordning nr 2201/2003.
- 76 Det är genom att jämföra kändenas yrkande vid nyss nämnda domstol med det yrkande som kändena har framställt vid den domstol vid vilken talan har väckts senare som den domstolen kommer att kunna avgöra huruvida det föreligger *litispens* eller inte.

- 77 Om det på ett uppenbart sätt framgår av föremålet för talan vid den domstol där talan har väckts först och av de faktiska omständigheter som nämns i ansökan att det inte föreligger någon omständighet som kan motivera att den domstolen ska vara behörig att pröva målet i sak i den mening som avses i förordning nr 2201/2003, kan den domstol vid vilken talan har väckts senare anse att det inte föreligger *litispendens*.
- 78 Om det däremot framgår av kändens yrkanden eller av de faktiska omständigheter som nämns i den ansökan som har ingetts till den domstol vid vilken talan först har väckts att denna talan – även om den avser interimistiska åtgärder – har väckts vid en domstol som vid första anblicken skulle kunna betraktas som behörig att pröva målet i sak, är det viktigt att den domstol vid vilken talan har väckts senare vilandeförklarar målet i enlighet med artikel 19.2 i förordning nr 2201/2003 fram till dess att det har fastställts att den domstol vid vilken talan först har väckts är behörig. Beroende på omständigheterna, och förutsatt att villkoren i artikel 20 i förordningen är uppfyllda, kan den domstol vid vilken talan har väckts senare förordna om de interimistiska åtgärder som behövs med hänsyn till barnets bästa.
- 79 Om det genom ett avgörande har förordnats om interimistiska åtgärder utan att det i detta avgörande anges huruvida den domstol som har förordnat om åtgärderna är behörig att pröva målet i sak, kan inte denna omständighet åberopas – till stöd för en invändning om *litispendens* – som bevisning för att en talan i själva saken har väckts, när det saknas preciseringar om vilken behörighet den domstol vid vilken talan först har väckts har och om de faktiska omständigheter som nämns i stämningsansökan i målet i huvudsaken.
- 80 Det ankommer dock på den domstol vid vilken talan har väckts senare att på eget initiativ undersöka om avgörandet från den domstol vid vilken talan först har väckts, i den mån det innebar ett beviljande av interimistiska åtgärder, endast utgjorde en

förberedelse inför ett senare avgörande som skulle meddelas på grundval av ett mer fullständigt processmaterial och under förhållanden som inte längre präglades av fara i dröjsmål. Den domstol vid vilken talan har väckts senare ska dessutom undersöka huruvida yrkandet om interimistiska åtgärder och ett senare framställt yrkande i själva saken tillsammans utgör en processrättslig enhet.

- 81 Beroende på vilka möjligheter som finns enligt nationell rätt kan, för det fall två mål gäller samma parter, den domstol vid vilken talan har väckts senare begära att den part som åberopar *litispens* lämnar upplysningar om det mål som parten hänvisar till och yrkandets innehåll. Med hänsyn till att förordning nr 2201/2003 bygger på ömsesidigt samarbete och förtroende domstolarna emellan kan nämnda domstol underrätta den domstol vid vilken talan först har väckts om den talan som har väckts senare. Den kan också uppmärksamma den sistnämnda domstolen på möjligheten att det kan föreligga *litispens* och be den att överlämna uppgifter beträffande det där anhängiga målet, att ta ställning till frågan om den är behörig i den mening som avses i förordning nr 2201/2003 eller att sända över samtliga avgöranden som redan har meddelats i detta avseende. Dessutom kan den domstol vid vilken talan har väckts senare vända sig till centralmyndigheten i dess medlemsstat.
- 82 Om den domstol vid vilken talan har väckts senare, trots ansträngningar, inte förfogar över några uppgifter som vittnar om att en talan har väckts vid en annan domstol och som gör det möjligt att fastställa föremålet och grunden för den talan och som bland annat visar att den andra domstolen, vid vilken talan har väckts i enlighet med förordning nr 2201/2003, är behörig, ankommer det på den förstnämnda domstolen att efter rimlig väntetid på svar fortsätta handläggningen av den där anhängiggjorda talan.
- 83 Hur lång denna rimliga väntetid på svar ska vara ska avgöras av domstolen med hänsyn till framför allt barnets bästa. Det faktum att det rör sig om ett litet barn är ett kriterium som ska beaktas (se, för ett liknande resonemang, dom av den 11 juli 2008 i mål C-195/08 PPU, Rinau, REG 2008, s. I-5271, punkt 81).

- 84 Det ska erinras om att förordning nr 2201/2003 har till syfte att, med hänsyn till barnets bästa, göra det möjligt för den domstol som finns på närmast avstånd från barnet, och som således bäst känner till barnets situation och barnets utvecklingsnivå, att fatta de nödvändiga besluten.
- 85 Slutligen ska det påpekas att det föreskrivs i artikel 24 i förordning nr 2201/2003 att behörigheten för domstolen i ursprungsmedlemsstaten inte får omprövas. Syftet med att det i artikel 19.2 föreskrivs att den domstol vid vilken talan har väckts senare ska vilandeförklara målet för det fall det föreligger *litispens* är emellertid just att göra det möjligt för den domstol vid vilken talan först har väckts att pröva huruvida den är behörig.
- 86 Det framgår av det ovan anförda att tolkningsfrågorna ska besvaras enligt följande:
- Bestämmelserna i artikel 19.2 i förordning nr 2201/2003 är inte tillämpliga när en domstol i en medlemsstat vid vilken talan har väckts först i syfte att utverka att åtgärder vidtas avseende föräldraansvar enbart har att pröva ett yrkande om interimistiska åtgärder i den mening som avses i artikel 20 i förordningen, och en talan om samma åtgärder därefter väcks vid en domstol i en annan medlemsstat som är behörig att pröva talan i sak i den mening som avses i nämnda förordning, oavsett om syftet med den talan är att utverka ett interimistiskt eller slutligt avgörande.
 - Den omständigheten att ett yrkande om interimistiska åtgärder framställs vid en domstol i en medlemsstat eller att en sådan domstol har meddelat ett beslut om sådana åtgärder och det inte framgår av yrkandet eller beslutet att den domstol som ska pröva yrkandet om interimistiska åtgärder är behörig i den mening som avses i förordning nr 2201/2003 utesluter inte nödvändigtvis att det – om den möjligheten finns i medlemsstatens nationella rätt – ska anses ha väckts en talan i själva saken som är knuten till yrkandet om interimistiska åtgärder, och att

stämningsansökan i huvudsaken innehåller uppgifter som visar att den domstol vid vilken talan har väckts är behörig i förordningens mening.

- När den domstol vid vilken talan har väckts senare, trots ansträngningar för att inhämta information från den part som har åberopat *litispensens*, från den domstol vid vilken talan först har väckts och från centralmyndigheten, inte förfogar över några uppgifter som gör det möjligt att fastställa föremålet och grunden för en talan som har väckts vid en annan domstol och som bland annat syftar till att visa att den domstolen är behörig i enlighet med förordning nr 2201/2003, och när det – på grund av särskilda omständigheter – med hänsyn till barnets bästa krävs att ett avgörande meddelas som kan erkännas i andra medlemsstater än den medlemsstat där den domstol vid vilken talan har väckts senare är belägen, ankommer det på den sistnämnda domstolen att fortsätta handläggningen av den där anhängiggjorda talan när den har inväntat svar på sina frågor under en rimlig tidsperiod. Hur lång den rimliga tidsperioden för väntan på svar ska vara ska bestämmas med hänsyn till barnets bästa och mot bakgrund av omständigheterna i målet.

Rättegångskostnader

- ⁸⁷ Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

Bestämmelserna i artikel 19.2 i rådets förordning (EG) nr 2201/2003 av den 27 november 2003 om domstols behörighet och om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål och mål om föräldraansvar samt om upphävande av förordning (EG) nr 1347/2000 är inte tillämpliga när en domstol i en medlemsstat vid vilken talan har väckts först i syfte att utverka att åtgärder vidtas avseende föräldraansvar enbart har att pröva ett yrkande om interimistiska åtgärder i den mening som avses i artikel 20 i förordningen, och en talan om samma åtgärder därefter väcks vid en domstol i en annan medlemsstat som är behörig att pröva talan i sak i den mening som avses i nämnda förordning, oavsett om syftet med den talan är att utverka ett interimistiskt eller slutligt avgörande.

Den omständigheten att ett yrkande om interimistiska åtgärder framställs vid en domstol i en medlemsstat eller att en sådan domstol har meddelat ett beslut om sådana åtgärder och det inte framgår av yrkandet eller beslutet att den domstol som ska pröva yrkandet om interimistiska åtgärder är behörig i den mening som avses i förordning nr 2201/2003 utesluter inte nödvändigtvis att det – om den möjligheten finns i medlemsstatens nationella rätt – ska anses ha väckts en talan i själva saken som är knuten till yrkandet om interimistiska åtgärder, och att stämningsansökan i huvudsaken innehåller uppgifter som visar att den domstol vid vilken talan har väckts är behörig i förordningens mening.

När den domstol vid vilken talan har väckts senare, trots ansträngningar för att inhämta information från den part som har åberopat *litispens*, från den domstol vid vilken talan först har väckts och från centralmyndigheten, inte förfogar över några uppgifter som gör det möjligt att fastställa föremålet och grunden för en talan som har väckts vid en annan domstol och som bland annat syftar till att visa att den domstolen är behörig i enlighet med förordning nr 2201/2003, och

när det – på grund av särskilda omständigheter – med hänsyn till barnets bästa krävs att ett avgörande meddelas som kan erkännas i andra medlemsstater än den medlemsstat där den domstol vid vilken talan har väckts senare är belägen, ankommer det på den sistnämnda domstolen att efter rimlig väntetid på svar fortsätta handläggningen av den där anhängiggjorda talan. Hur lång den rimliga väntetiden på svar ska vara ska bestämmas med hänsyn till barnets bästa och mot bakgrund av omständigheterna i målet.

Underskrifter